

RENAȘTEREA

ORGAN NAȚIONAL-BISERICESC SĂPTĂMĂNAL

Abonamentul anual: 400 Lei.

Director: Dr. I. MATEIU

Redacția și Administrația:
Cluj, Piața Cuza Vodă Nr. 3.

Bun de imprimat

Trecut în registrul special dela Tribunalul
Cluj, Secția III, sub Nr. 111-1938.

„Vă îndemn, deci, înainte de toate să faceți cereri, rugăciuni, mijlociri, pentru toți oamenii. Pentru împărați și pentru toți cari sunt în înalte dregătorii, ca să petrecem viață lină și tihnită, întru toată temerea de Dumnezeu și bunacuviniță.“

I. Tim. 2, 1-2.

OMUL PROVIDENȚIAL

Îmi vine în minte o scenă ce a avut loc la 1911 cu prilejul serbărilor jubilară a semicentenarului universității din Iași. La serbări au luat parte delegați ai mai multor universități din Europa.

La masa dată de Liga culturală au vorbit mulți delegați, între cari a luat cuvântul și savantul profesor din Praga, *Urban Iarnik*. El vorbea românește și adresase câteva cuvinte tineretului, spunând cam următoarele:

„Părinții mei au fost țesători. Mama mea moare curând, când eram încă în școala primară. Tatăl meu se căsătorește din nou și mama vitregă era cam severă cu mine. După terminarea școlii primare, aveam de gând să merg la oraș să învăț carte mai departe. Mama însă voia să mă țină acasă și de aceea nu mă așteptam nici la un ajutor. Băiatul vecinului — coleg cu mine, — fiind bogat pleacă la școala din oraș. Eu îl rugasem ca să mă ia și pe mine în trăsură și ca să fiu mai la îndemână m'am culcat pe prisma casei lor, ca dimineața să mă ia. Peste noapte am avut un vis frumos. Parcă am sosit în oraș, eram la școală, acolo eram între prieteni și mă simțeam bine. Dar când m'am deșteptat, soarele era sus; trăsura vecinului trecuse pe lângă mine, îi mai rămăsese urmele.

Atunci m'am sculat și am pornit pe jos la oraș. Ajuns acolo m'am dus la școală și am trăit fără de nici un ajutor, susținându-mă singur, pentru că tata și dacă mi-ar fi dat ceva, nu-l lăsa mama vitregă, care voia să mă țină acasă ca să ajut la țesut. De aceea, vouă tinerilor, vă adresez cuvintele aceste și vă zic că în viață aveți nevoie de trei lucruri și anume de: curaj, curaj, curaj!“

Numai în puterea acestui „curaj“ îmi inchipui eu că a putut să urce cele mai înalte trepte ierarhice Acela, care astăzi este Patriarhul României.

Preafericitul Patriarh MIRON

Coboritor dintr'o familie de țărani cinstiți și cu dragoste de neam, îl vedem mai întâiu la școală în Bistrița, în orașul lui Andrei Mureșanu, apoi la Năsăud, în țara lui Coșbuc. Plecat dela vatra părintească, au început deodată greutățile vieții. Tânărul școlar se nutrea mai mult cu ceea ce i se trimitea de acasă. De multe ori o bucată de pâine uscată, înmuiată în lapte, îi era dejunul sau prânzul. Ca elev dădea lecții unor colegi mai cu dare de mână pentru o mâncare mai bună și mai hrănitore.

La 18 ani, grație liceului din Năsăud, tânărul Cristea gusta mândria de a face parte din neamul românesc, a cărui istorie glorioasă începuse să o cunoască și să o simtă. La acest liceu, la care s'a adăpat și poetul țărănimii noastre, Gheorghe Coșbuc, Acela care avea să fie mare, acum sunt 51 de ani, ca elev în clasa VIII, era președinte al societății literare „*Virtus Romana Rediviva*“, distingându-se ca un conducător valoros și de viitor.

După luarea bacalaureatului, intră în seminarul teologic din Sibiu. La 20 de ani strălucea printre colegii săi, fiind și aici președinte al societății de lectură „*Andrei Șaguna*“.

La 1894 îl vedem în fruntea celor 71 de studenți dela universitățile din Austro-Ungaria, cari alergau să participe la congresul din Constanța. În avântatu-i discurs rostit atunci la

congres, Ilie Cristea asigura pe cei prezenți că „*vom învinge, căci un popor cu conștiința națională trează este totdeauna învingător*“ și proclama că „*tinerimea română nu poate fi și nici nu-i este iertat să fie lăse și fricoasă*“ pentru a face la sfârșit declarația solemnă:

„Toți ne întorcem acasă cu puteri oțelite și cu hotărîrea fermă de a nu odihni până când nu vom avea și noi, ca și voi, fericita situație de a așeza și în patria noastră într'un singur stindard colorile noastre românești!“

„*Am nădejdea că acest ideal îl vom ajunge într'un viitor nu depărtat și în dorința că noi vom ajunge să prăznuim serbarea izbânzii cauzei noastre.*“

Cât curaj, câtă bărbăție svâcnea în pieptul studentului Ilie Cristea!!

Și prorocia lui s'a împlinit.

De aceea cred, că acest în-sufletit student, mai târziu episcop de Caransebeș, a fost cel mai îndrituit să facă parte din comisiunea celor patru fruntași ardeleni, aleși de marele sfat național, cu misiunea de a înmâna Suveranului României textul actului unirii la 11 Decembrie 1918, când a rostit memorabilele cuvinte:

„Pentru aceea, Sire, noi îți aducem pământul strămoșilor noștri, dar tot atunci noi îți aducem și sufletul tuturor Românilor de azi cari trăesc în Transilvania, Banat și Țara ungurească.“

De aici înainte vedem că vrednicul Arhiepiscop se ridică întocmai ca vulturul spre înălțimi, ocupând cea mai înaltă treaptă, atât bisericească, cât și politică, din simplu fiu de țăran, pe care l-a botezat un simplu cioban, ce-și păștea turmele sale de oi pe munții Moldovei. Inchinându-l acest cioban la sf. icoană, l-a menit să devină păstor cu turmă mare, și iată că azi este păstorul Neamului Românesc...

...prin curaj, pricepere și înțelepciune.

Prof. Dr. A. BUZDUG

EVANGHELIA

Mateiu, 1, 1-14.

Mulțimea de nume, înșirate de Sf. Evanghelist, par să fie treptele scării cerești, pe care s'a pogorât pe pământ — în lumină de stele și cântec de Ingeri — Mântuitorul lumii.

Profeții L-au prezis; și L-au așteptat cu înfrigurată nădejde cele 42 de generații amintite în Evanghelie și nenumărate altele, premergătoare lor. Istoria popoarelor din antichitate e un zbucium în căutarea adevărului; istoria poporului evreesc, așa cum ne o înfățișează sf. Scriptură a Testamentului vechiu, e o sfântă așteptare. Părinteasca grije a Tatălui cereș a pus toate evenimentele, toate sforțările, toate suferințele și coborârșurile, toate realizările neamurilor în slujba gătirii drumului Celui ce avea să vină plin de dar și de adevăr.

Ci istoria acestor popoare nu trebuie să deștepte numai compătimirea noastră. Mila lui Dumnezeu e nemărginită. El a răsplătit cu pace sufletească pe cei ce s'au constituit unelle smerite ale economiei divine. Din istoria antichității întocmai ca din istoria celui mai neînsemnat muritor putem desprinde adevărul fără de care nu poate veni o plinire a vremii: viață omenească nu există decât în Dumnezeu și prin Dumnezeu. Cunoașterea voinței Lui poate fi redusă chiar sub slaba putere de înțelegere a omului, dar cel mai mic din adevărurile împărăției lui Dumnezeu e mai mare decât cel mai mare adevăr al înțelepciunii duhului lumii acesteia.

Se spune, că într'un picur de apă, într'o celulă putem admira toate tainele și întreaga măreție Universului. Așa e și cu viața. O singură zi, un singur ceas din viața noastră poate însemna retrăirea vieții întregii omeniri.

Noi știm că nu avem de așteptat pe altul. Și știm câtă fericire e în sufletul celui ce îl are pe Isus și cale de urmat și traistă cu merinde și băț de sprijin.

Dar în preajma Nașterii Lui să ne lăsăm copleșit sufletul de sfânta așteptare a celor ce au nădăjduit până la capăt. Ca să ne putem bucura de plinirea vremii.

I. G.

Sărbătorirea I. P. Sf. Patriarh Miron Cristea.

Sâmbătă, 10 Decembrie a. c. I. P. S. S. Patriarh Miron a fost sărbătorit de Sf. Sinod, cu prilejul împlinirii vârstei de 70 de ani.

Solemnitatea a început prin oficierea unei doxologii în catedrala Sf. Patriarhii, în prezența I. P. S. Patriarh Miron și a membrilor Sf. Sinod. Mai erau de față: P. S. episcop Nicolae Colan, ministrul cultelor și artelor; pr. N. Popescu și dl Mihail Măgureanu, subsecretari de stat, dl Silviu Dragomir, comisarul general al minorităților, etc.

Slujba a fost săvârșită de: P. S. episcop Vasile al Caransebeșului, C. P. arhiepiscop Emilian Târgovișteanul și P. S. arhiepiscop Efrem Tighineanul, ajutați de clerul catedralei.

Răspunsurile au fost date de corul bisericii, condus de dl N. Oancea.

La orele 11.15 asistența a trecut în palatul patriarhal în sala mare de festivități. Când I. P. S. Patriarh a intrat în sală, clerul a cântat „Pre Stăpânul“.

Primul a luat cuvântul I. P. S. mitropolit Nicodem al Moldovei, care a făcut biografia sărbătoritului și care a prezentat felicitări în numele Sf. Sinod, al clerului și al poporului. „In loc de flori de câmp, vă aducem buchete de flori duhovnicești, de fapte, culese din locurile unde ați lucrat și păstorit“.

P. S. Sa Episcopul Nicolae Popoviciu al Oradiei a citit sărbătoritului o scrisoare de felicitare din partea I. P. S. Mitropolitului Nicolae al Ardealului și Banatului.

P. S. Sa Episcopul Tit al Hotinului printr-o succintă și potrivită evocare istorică a zugrăvit, viața și faptele de mărime ale glorioșilor vlădici munteni, moldoveni, ardeleni, etc. cari au partea lor de merit în înălțarea prestigiului în lume a Bisericii

noastre ortodoxe, în fruntea cărora stă sărbătoritul ca primul Patriarh român.

În numele Facultăților de teologie a vorbit Pr. P. Vintilescu, decanul facultății de teologie din București etc.

I. P. S. Patriarh Miron a răspuns, mulțumind cuvântărilor „pentru cuvintele de apreciere, extraordinar de măgulitoare“.

„Mărturisesc că la 70 de ani mă simt sufletește deplin mulțumit și convins că n'am trăit în zadar. N'am lăsat o singură zi fără să însemnez pe răbojul ei o cât de mică faptă.

Nu vă mai pot expune un program, pentru că de acum înainte e greu. Pot să vă dau însă o moștenire pe care să n'o uitați. Nu e fără preț faptul să constat că dacă am făcut ceva în viață, aceasta mulțumită miostivului Dumnezeu, care nu numai m'a ajutat, ci m'a scos din încurcături și primejdii. Moștenirea ce o las tineretului este să aibă întotdeauna încrederea în ajutorul bunului Dumnezeu.

Aistența a intonat „Pre Stăpânul“ și „Imnul Regal“.

Apoi I. P. S. Patriarh a făcut cerc cu cei de față, retrăgându-se la ora 1 d. a.

Comemorarea Episcopului Nicolae Ivan.

În ziua de Sf. Nicolae, 6 Dec. a. c. patronul numelui marelui și neuitatului episcop Nicolae Ivan, Soc. stud. teologi „Credința Ortodoxă“, a comemorat în cadrul unei impresionante ședințe pe fostul ei ctitor și patron, vlădica Nicolae Ivan.

Ședința comemorativă a avut loc la Internatul teologic, la orele 8.30 d. m. Din partea Sf. Episcopii au luat parte: P. C. L. dr. S. Stanca și dr. V. Sava, consilieri, iar din par-

tea Academiei teologice, dl rector dr. Gh. Munteanu și dl prof. dr. Gh. Stănescu.

Ședința s'a deschis cu cântarea „Cu noi este Dumnezeu...“ executată de corul teologilor sub conducerea stud. I. Crăciun.

Dl președinte al soc. I. Gherman, în câteva cuvinte frumoase arată rostul tinerii acestei ședințe, în cadrul căreia stud. teologi vor aduce prinos de recunoștință celui ce a fost episcopul N. Ivan.

Urmează conferința teologului Ioan Voica, președ. secției literare; „Viața și opera vlădicului Nicolae Ivan“.

D-sa într-o frumoasă expunere creionează viața și activitatea „oblađuitorului vlădică octogenar“, evidențind dragostea de muncă desinteresată, abnegația și marele interes cel purta față de neam și legea strămoșească.

Teologul David Lazăr, într-o bine-simțită conferință, arată prodigioasă activitate pastorală a marelui păstor.

Apoi îi citește un vibrant articol din timpul luptelor pentru desrobire, publicat în Telegraful Român și prima circulară către preoți și protopopi, fiind pe atunci președintele consistorului.

Stud. I. Mateiu, citește poezia „Inchinare“ dedicată celui comemorat, d-sa fiind autorul acestei admirabile poezii.

În fine pr. consilier dr. S. Stanca, dă câteva lămuriri cu privire la opera Ep. Ivan, evoacă dragostea pe care trebuie să o avem față de cei morți, cari ne-au lăsat comori nepieritoare „căci fiecare popor — zice d-sa — trăiește prin morții săi“. După cuvintele de mulțumire adresate de președinte celor prezenți, ședința a luat sfârșit.

Gh. Lupșe Chioreanu.

Preotul și sănătatea poporului.

I.

Odată ieșiți — și credem: fără revenire — din angrenajul tulburător al frământărilor politice, am avut răgazul suficient să începem a ne reface autoritatea știrbită — acolo unde e cazul — și să purcedem cu toată râvna și dragostea de slujitori ai lui Hristos la realizarea dumnezeescului program pentru care suntem trimiși în lume.

Astăzi, se știe, alt ritm — constructiv — cu o nouă așezare de viață — pulsează insistent peste întinsul țării noastre. Iar printre multiplele probleme ce preocupă actuala cârmuire este și promovarea sănătății poporului, problemă ce constituie de veacuri un important capitol în misiunea pastorală a preotului. Căci dacă astăzi această problemă e pusă oarecum oficial și stimulată de

o recompensă-premiu pentru cel ce-i va da directivele cele mai potrivite, — privită prin prisma evangheliei, ea n'are pecetea noutății. E veche cât însași doctrina creștină. Ineditul îl va forma doar metoda de activare adecvată stărilor de față.

În așteptarea acelei „broșuri de temeinică îndrumare“, dată fiind importanța acestui capitol de pastorație, nu va fi fără folos o tratare anticipativă a lui, în coloanele oficiosului nostru eparhial.

Trăim, fără îndoială, vremuri de mari prefaceri sociale, vremuri aducătoare de crize atât în viața materială, cât mai ales în cea sufletească. Desorientările de tot felul, par apanajul vremii. Omenirea simte că-i lipsește ceva și din mijlocul acestei haotice desorientări, își caută drum spre limanul unui

FOILETON

Al cincilea an de luptă.

Aniversarea de 5 ani.

Cu atât mai mult suntem datori să accentuăm acest principiu îndrumător în ceasul de față, când ne găsim la un popas important al asociației. Prăznuim aniversarea de 5 ani a Frăției ortodoxe române.

Se impun dela sine deci acele rezumări retrospective, cari să ne dea icoana drumului străbătut, cu toate avânturile și greutățile lui, dar și cu izbânzile ce le-am obținut, ca astfel din examenul lor sumar să culegem bucuria secerișului și indemnurile calde pentru munca tot mai sporită a zilelor de mâine.

În mijlocul unui entuziasm covârșitor — v'aduceți aminte — a luat ființă la 5 Martie 1933 în capitala Ardealului, Frăția Ortodoxă Română. Cadrele mărețe ale acestui act de naștere au fost atât de impresionante, încât presa l-a socotit ca cel mai de seamă eveniment românesc de dincoace de munți, întâmplat după ziua de 1 Decembrie 1918. Pentru cari motive? Fiind că se producea într'un moment de mari frământări interne, datorite adversităților grave ce tulburau arena vieții noastre politice. Atmosfera satelor era din ce în ce mai otrăvită, iar la orașele — încă așa de înstrăinate — dușmăniile dintre prietenii de ieri

luaseră proporții catastrofale, zădărniciind orice nădejdi de împăcare în interesul superior al Țării întregite. Opinia publică simțea dureros nevoia unui factor neutral, care să intervină cu ramura de maslin în acest vălmășag războinic, și de aceea ținuse să salute atât de călduros înființarea FOR-ului, săvârșită sub auspiciile totdeauna de bun augur ale Bisericii naționale. Chiar de atunci se cerea insistent, ca noua asociație să nu se limiteze numai la Ardeal, ci să-și întindă câmpul de acțiune asupra țării întregi, fiind că văzuse cu surprindere intruniți la Cluj, sub acelaș steag sfânt al Credinței, fruntași de seamă pe cari ispitele politicii de partid îi învrăjbise iremediabil.

Dar mai era și al doilea fapt, care justifica întemeierea Frăției, anume: necesitatea unei participări mai vii a mirenilor la viața religioasă, într-o vreme de perfide asalturi atee și sectare, și a nevoei de susținere mai conștientă a drepturilor Bisericii ortodoxe, așa cum ele se desprindeau limpede de o parte din tradiția ei glorioasă, de alta din misiunea ei hotărâtoare în desvoltarea noului Stat românesc.

Și în sfârșit mai intervenise și atitudinea provocantă a unor culte minoritare dirijate din afară, cari prin acțiunile lor își propuneau să diminueze metodic prestigiul și forța Bisericii noastre ortodoxe.

Toate aceste împrejurări au contribuit la urzirea Frăției ortodoxe, iar însuflețirea fără seamăn

ce stăpânise atunci mulțimea imensă de clerici și mireni, prezidați de corul Ierarhilor în frunte cu I. P. S. Patriarh Miron, fusese o probă elocventă cât de mult răspundea noua instituție religioasă sentimentului general al neamului din acel ceas istoric.

Astfel am putut inaugura asociația noastră sub cele mai bune auspicii, fiind că urmărind mai presus de toate idealuri spirituale — pacea și înfrățirea dintre fiii aceluiaș popor, apărarea tezaurilor dobândite prin atâtea jertfe de-alungul veacurilor — câștigam dela început adeziuni și colaborări prețioase, cari pe alte planuri de acțiune publică se combăteau cu adâncă înverșunare.

Am deschis, prin urmare, drum larg aceluiaș apostolat laic, pe care Biserica îl consideră factor esențial în noua așezare morală și națională a societății românești. Angajarea mai sistematică a mirenilor intelectuali la intensificarea vieții religioase, trăirea personală a marilor adevăruri evanghelice, purificarea atmosferei de familie prin ozonul curat al practicelor creștine, nu însemnau numai o contribuție pozitivă la întărirea Bisericii ortodoxe, ca instituție de ocrotire divină a sufletelor, ci în acelaș timp și un mijloc eminent de a introduce în conștiința publică a Țării concepția de viață superioară adusă oamenilor și statelor de către Mântuitorul nostru Iisus Hristos.

Idealuri și bucurii.

De sigur ne-am dat seama de dificultățile ce aveam să le întimpinăm, dar n'am șovăit o clipă

echilibru moral care să poată grăbi limpezirea sufletului omenesc.

Se simte în același timp tot mai mult o sănătoasă destindere *spirituală*. Se caută o regenerare sufletească. Se caută — cu alte cuvinte — prin bezna rătăcirilor, farul strălucitor unde ancorează de veacuri corabia evangheliei, la cârma căreia stăruie veșnicul acelaș — actual azi ca ieri, ca'totdeauna — Mântuitorul nostru *Isus Hristos*.

Ori cât ar fi însă de puternică aceasta tendință spre o regenerare spirituală, nu întotdeauna sufletele sunt pe drumul cel bun. Rătăcirile actuale sunt o puternică dovadă. Pe de o parte, ereziile de tot felul și îndeosebi *sectele* macină cu stăruitoare persistență sănătatea sufletească a poporului nostru, iar pe de altă parte, *păcatul* cu toate multiplele lui forme dărâmă și sufletul și trupul.

La păstrarea și întărirea unei sănătăți însă, numai printr'o regenerare internă, sufletească în primul rând, se poate ajunge.

Isus Hristos este „doftor“ sufletesc și trupesc deopotrivă. Primatul însă, îl deține atributul de „sufletesc“. Căci — evangheliile sunt mărturie — Fiul lui Dumnezeu ierta întâi păcatele, adică desinfecta interiorul omenesc de impuritățile psihice ca să-i dea apoi și vigoarea sănătății trupesti. Altă metodă salutară, cu toată gimnastica cerebrală a „savanților“, nu se cunoaște atâta timp cât sufletul deține prioritatea față de materie. Și o va deține în veci. *O sănătate fizică nu-i posibilă fără cauza ei: sănătatea sufletului.*

În sprijinul acestui adevăr vorbesc, în parte, și sanatoriile — acolo unde ele există — a căror bolnavi sunt tratați de către preoții-medici, *prin punerea mâinilor*. Presupunem însă că aici acționează acea *credință*, despre care marele „doftor“ al omenirii spunea că mișcă din loc până și munții.

Carlyle a lansat marele adevăr: de vrei să reformezi lumea, începe cu tine însuși.

Isus Hristos, stăruie în fiecare pagină a sfintelor *Evangheliilor* pentru adevărurile sale vecinice, singurele prin cari omenirea se poate ridica la o concepție superioară de viață, de pe pedestalul căreia numai ambele forme ale sănătății se pot susține și conlucra în deplină armonie pentru mântuirea sufletului.

Mergeți și propoveduiți... precum m'a trimis pe mine Tatăl și eu trimis pe voi, — ne îndeamnă Cel ce „străbătea toate orașele și satele, învățând în sinagoge și propoveduind evanghelia împărăției „*vindecând toată boala și neputința în popor*“. Nu însă îndoelnici într'ale credinței, nici cu sufletul acoperit de spuza lumestilor preocupări, căci scris este: cine rămâne întru mine și eu întru el, acela aduce roadă multă, *căci fără de mine nu puteți face nimic.* (Ioan, 15, 5.)

Pusă întrebarea, cum poate contribui preotul la păstrarea și întărirea sănătății poporului, ne mărginim — deocamdată — la un început de răspuns: *prin a începe cu el însuși*, cu pilda vieții sale de preot și om. Printr'un *apostolat* ridicat la rangul

de misionarism jertfelnic, încadrat de o *viguroasă personalitate creștină*, după modelul Celui ce a fost și rămâne tipul „personalității integrale“: *Isus Hristos*.

Să fii adică, „o *existență idealizată, o spiritualitate concentrată, o vecinicie în treacăt prin celula de lut a vieții*“. Iar o personalitate implică în sine — în cel mai plin dinamism — toate cele trei mari virtuți teologice cu derivatele lor, cu un cuvânt, toate măsurile *profilac-*

tice și terapeutice pentru păstrarea și întărirea sănătății sufletești și trupesti a păstoriților.

„Noi preoții trebuie să fim de multe ori doctorii atâtor doctori sociali greu izbiți de bolile vremii. Prin tămăduirea poporului și prin prevenirea infectării lui — vom ajunge cu timpul să vindecăm și pe conducătorii lui. Pentru aceasta ne trebuie nouă cât mai grabnic o *cură de auto-evanghelizare* — altfel: *vai fie Carazime și Betsaido*“.

Pr. DIODOR TODEA

INFORMAȚIUNI

I. P. S. S. Patriarhul Dr. Miron Cristea activează intens pentru repunerea băștinașilor în drepturile lor istorice. Dealtfel actualul guvern a afirmat, în nenumărate rânduri, voința hotărâtă de a urmări aplicarea, pe teren, a unui program de reparație națională.

În acest sens, *I. P. S. S. Patriarhul Miron*, președintele consiliului de miniștri, a stabilit, într'un *memoriu*, punctele esențiale ca absolut esențiale pentru ase ajunge la realizarea acestei acțiuni de repunere a băștinașilor în drepturile lor istorice.

Sugestiile șefului guvernului, cari privesc toate problemele, au fost discutate în mai multe consilii de miniștri, avizându-se și la o serie de soluții practice, pe care departamentele respective urmează să le ia, pentru punerea în aplicare a acestui program.

Memoriul în chestiune se ocupă în prima linie de ridicarea țărânimii noastre ținută departe de binefacerile culturii și civilizației, prin starea de împilare în care a zăcut sub vechile dominații străine. Apoi, o altă latură a memoriului o formează preocupările *I. P. S. Sale* de a romaniza profesiunile libere și diferite întreprinderi, acaparate într'o mare proporție de străini.

Legăția României din Paris a fost ridicată pe ziua de Vineri, 9 Decembrie c., la rangul de *Ambasadă*. D-l consilier regal Gh. Tătărescu a fost numit ambasador extraordinar și trimis plenipotențiar pe lângă Președintele Republicii Franceze.

Concert religios și de colinde va da Societatea corală ort. română „*Bunavestire*“ din Cluj, sub înaltul patronaj al *P. S. Episcop Nicolae Colan*, Duminecă 18 l. c., la orele 6 seara, în Catedrala ort. rom. din Cluj. Dirijor al corului *C. Părinte* diacon *A. Scurtu*.

Românii înstrăinați. D. prof. *I. Nistor* a făcut la Academia Română o comunicare despre „*Migrațiunea românească în Polonia în secolele XV și XVI*“.

D-sa a arătat că migrațiunea românească în Polonia a început în sec. XIII, ajungând la proporții mari în secolele XV și XVI. Migrațiunile importante s'au făcut în forma a patru valuri între anii 1438—1570. În Polonia au luat ființă 243 slobozii românești răspândite pe versantul nordic al Carpaților, acolo de unde pornesc Prutul, Nistrul, etc.

În fruntea sloboziiilor se găsea un jude sau cneaz cu atribuția de a

de a le înfrunta cu toată hotărârea credințelor ce ne încălzeau. Ajuțați cu înțelegere de către Ierarhii și preoțimea noastră, mireni au pornit la drum plini de voioșie în cele cinci Eparhii ale Mitropoliei, decizi a înscrie o pagină nouă în analele vieții bisericești. Trasând dela început în linii precise și limpezi planul nostru de muncă, ce l-am comunicat tuturor sub forma unei broșuri, am știut ce vroim și unde trebuie să ajungem. În curând am putut simți cum orașele și satele noastre se inviorează prin conferințe publice și concerte religioase, prin predici și meditații, prin spovediri și cuminecări, prin broșuri populare și cărți de rugăciune, prin cercuri de studii și cursuri țărănești, prin înălțări de troițe și monumente de eroi, prin pomeniri pioase și pelerinajii cucernice, însoțite de dani bucuroase și fapte de milostenie. Vroiti exemple doveditoare? Le luăm întâi ca un omagiu meritat tocmai din acest județ al Mureșului, unde chipul de mare ctitor de biserică al fruntașului *Ioan Vesca*, profilul de însuflețit luptător ortodox al lui *Aurel Baci*, fost subsecretar de stat, și apostolia jertfelnică a doctorului *Eugen Nicoară* depășesc cu totul elogiile festive ce li le putem aduce din profuziunea inimilor noastre. Dar cine nu va simți o profundă satisfacție gândindu-se la activitatea continuă, disciplinată și bogată a secției dela Sibiu, condusă de vrednicul ei președinte dl director *Ion Sandu*, secție care se impune an de an pe linia unei ascensiuni excepționale. E suficient să vă ci-

tez din darea de seamă a celui din urmă an aceste cifre: 263 conferințe și cuvântări ocazionale, 72 festivaluri și șezători religioase, 13 concerte religioase, dani de cărți în valoare de 11,485 Lei, ofrande pentru biserici și alte instituții în sumă de 297.065 Lei, tipăriri de cărți în preț de 21.329 Lei, iar numărul membrilor înscriși, după rapoarte incomplete a ajuns la aproape 2500.

Prin opera lor așa de remarcabilă, foriștii sibieni cinstesc cu vrednicie tradiția așa de glorioasă a cetății nemuritorului Mitropolit *Andrei Șaguna*.

La rândul lor celelalte secțiuni eparhiale de Cluj, Caransebeș, Oradea și Arad au căutat să fie la aceeași înălțime și dacă secerișul lor este mai puțin bogat, vom constata, că ținând seama de împrejurările locale, el înseamnă fără îndoială un aport remarcabil la dezvoltarea FOR-ului și la adâncirea vieții creștine în clasa mirenilor noștri intelectuali.

Să ne gândim, că în epoca noastră străbătută de atâtea frământări noi și crize sufletești, *indiferența religioasă* din orașe este atât de accentuată, încât lupta împotriva ei prezintă obstacole din cele mai grele. De aceea, chiar dacă în unele părți rezultatele apar mișcorate, ele merită să fie apreciate, fiind că reprezintă temeiul inițial, pe care se vor orândui incontestabil succesele reale ale însuflețirilor viitoare. Faptul, că atâția cărturari noi, pe lângă cei cunoscuți din trecut, s'au înrolat, sub auspiciile FOR-ului, la propoveduirea te-

lor noastre, luând contact mai întâi cu Biserica și adevărurile ei, trecând mai des în lumina mistică a sfintelor altare și sorbind cu emoție din potirul divinei cuminecări mântuitoare — este o *inovație* de cea mai înaltă valoare *morală* în evoluția vieții noastre spirituale. Interesul viu față de rătăcirile sectare și hotărârea mirenilor de a pași energic la combaterea lor, pregătind chiar și țărani fruntași, prin cursuri religioase în acelaș scop practic, familiarizarea tuturor cu problemele capitale și revendicările esențiale ale Bisericii ortodoxe — sunt iarăși tot atâtea trepte urcate spre idealul asociației noastre.

Pe lângă propaganda aceasta *orală* cuprinsă în mii de conferințe, cuvântări și colocvii, nu s'a neglijat de loc nici aceea a *tiparului*, de care atâția din fruntașii noștri purtători de condeiu s'au știut servi cu îndemănare. Astfel am văzut numeroase articole în ziare și reviste tratând chestiuni religioase de ordin practic, iar secțiunile eparhiale au început să editeze chiar și mici biblioteci, răspândindu-le printre cărturarii ortodocși. În ciuda lipsei de fonduri, așa de adânc resimțită pe toată linia, Sibiu a tipărit 5 broșuri, Aradul 5, Caransebeșul 11, iar comitetul central din Cluj 16, în total deci 38 broșuri, privind probleme bisericești din cele mai utile și actuale.

(Va urma).

I. Mateiu.

Cetiți și răspândiți „Viața Ilustrată“

judica pricinile și a percepe dările pentru proprietari. Mai multe slobozii se puteau asocia într'un ținut numit Craină, având în frunte un crainic corespunzător voevodului de dincoace de munți.

Cauzele acestor emigrări au fost presiunile aspre pe urma răscobalilor țărănești, certurile religioase între ortodocși, catolici și calvini și certurile între împărații habsburgi și voevozii ardeleni din familia Zapolya.

În locul lăsat liber de emigranți au venit Ruteni sau Ucrainenii din Galiția și Polonia, care constituiesc baza etnică a Ucrainei Subcarpatice de astăzi.

O mare victorie parlamentară a fost câștigată de d-l Daladier, președintele consiliului de miniștri în Franța. Camera deputaților a votat încredere în guvern cu 315 voturi, contra 241. Deci, regim de autoritate.

Noi complicații internaționale se arată pe orizontul politic al bătrânei noastre Europe. Prin „pacea“ dela München, cum și prin acordul intervenit mai zilele trecute între Franța și Germania, nădejdea tuturora începea să se infiripe spre o eră nouă, de liniște și colaborare (cel puțin între cele 4 mari puteri ale continentului).

Evenimentele desmint însă o speranță sigură în acest sens. Italia imperialistă reclamă azi tot mai insistent dela Franța Tunisul, Corsica și Djibuti, pe când Germania lucrează febril la crearea unui nou stat în estul Europei: Ucraina, care să-i fie credincios necondiționat intereselor ei. Iar concomitent cu aceasta și mult în ciuda declarațiilor d. Hitler, care în fața premierului englez declara că anexarea regiunii sudete reprezintă ultima revendicare teritorială a Germaniei, se fac toate preparativele ca teritorul Memel (și coridorul Danzig?) să fie încorporat cât mai urgent în Reich. Și toată lumea simte, cum anul 1939 ne va aduce sigur noi, și noi surprize..., periculoase!

BIBLIOGRAFIE

Diacon Vasile Bogdan: „Viața și minunile Sfântului și Marelui Mucenic Gheorghe“ patronul „Străjii Țării“ și al tineretului ortodox român. Cluj, Tip. Eparhială, 1938, în 16 pagini. Prețul 5 Lei.

Problema sfințeniei a fost și va fi totdeauna comentată și discutată, iar reprezentanții cari au personificat sfințenia, vor fi totdeauna studiați și chiar imitați de cei cari simt în sufletele lor, chemare tainică spre cele înalte, spre lumea duhovnicească. Formula Sf. Grigorie Taumaturgul — om după natură, Dumnezeu după har — rămâne un pium deziderium, un orizont înstelat spre care tind mulți, mai ales cei cari îmbracă haina monahală. Viețile sfinților, au fost lecturile cele mai răspândite. Chiar azi, cred că după Biblie și cărțile de rugăciuni, viețile sfinților sunt cărțile cele mai citite în masele largi ale poporului.

Modernul spirit faustic, preocupat de probleme existențiale, citește de multe ori viețile sfinților, dacă nu din alt motiv, cel puțin spre a cunoaște ceva din lumea valorilor teonome.

Pentru credincios (și în special pentru credinciosul ortodox), sfinții sunt o realitate vie, îmbrăcați de multe ori și în haina poeziei populare, ca o expresie sinceră a concretizării marii idei a sfințeniei. Unul dintre sfinții cei mai cunoscuți e și sf. și marele mucenic Gheorghe, sim-

bolul eroismului, patronul „Străjii Țării“ și al tineretului ortodox român.

Păr. diacon V. Bogdan, ne dă într'o broșură, apărută cu binecuvântarea P. S. episcop Nicolae Colan, o predică reușită, în care istorisește viața Sf. Gheorghe și arată ce învățături se pot scoate din faptele marelui erou al creștinismului.

Diaconul Iosif.

Consiliul eparhial ort. rom. Cluj.

Nr. 8651/1938.

Comunicat.

Al 58-lea ajutor din „Fondul de ajutorare preoțesc“ al Eparhiei noastre s'a acordat în suma de 58.900 Lei cincizeci și optmii nouă sute Lei, familiei fieiertatului preot Gherasim Narița din Poiana prot. Câmpeni, decedat în ziua de 1 Decembrie a. c.

Ajutorul se acordă cf. art. 5 lit. a) din Regulament.

Cluj, la 10 Decembrie 1938.

Consiliul eparhial.

Nr. 8682/1938.

Comunicat.

Având în vedere că acum este timpul reglementar pentru facerea bugetelor parohiale pe anul 1939, îndrumăm pe preoții noștri să prevadă la aceste bugete o sumă potrivită, după posibilitățile parohiei, pentru procurarea de cărți pe seama bibliotecii parohiale. Aceasta mai ales în vederea cărților cari se vor tipări în tipografia noastră eparhială în anul ci vine pentru trebuințele preoției noastre.

Cluj, la 12 Decembrie 1938.

Consiliul eparhial.

Nr. 8660/1938.

Comunicat.

Sub Nrul 48910—1938 am primit dela Ministerul Cultelor și Artelelor comunicatul pe care îl publicăm aci spre luare la cunoștință și conformare:

„Avem onoare a vă face cunoscut, că Oficiul Național al Textilelor, creiat pentru intensificarea culturii plantelor textile, pentru industrializarea și valorificarea produselor acestor plante, va putea înfăptui aceste comandamente, dacă va avea sprijinul tuturor autorităților de Stat și în special al preoților. În acest scop preoții și învățătorii pot aduce servicii reale prin sfaturi, indemnuri și mai ales prin introducerea și cultivarea pe suprafețe cât mai însemnate în loturile bisericilor, a școalelor și chiar pe terenurile proprietate, a inului, cănepei, iar în regiunea de șes a țării a bumbacului pentru ca sătenii să-i ia de exemplu, să deprindă buna cultivare a acestor plante și să găsească la acești conducători semințe bune, pe care să le cultive în pământurile lor cu bune rezultate pentru satisfacerea nevoilor și sporirea economiei naționale a țării.

Una din plantele, pentru care stăruim să se cultive pe suprafețe cât mai mari, este bumbacul, care s'a acclimatizat în regiunea de șes a țării, luptă bine cu seceta, dă recolta cea mai rentabilă la suprafața de pământ față de alte plante și prin produsul acestei plante se micșorează importul bumbacului din străinătate, pentru care ies din țară încă aproape 4 miliarde lei.

Vă rugăm, Domnule Ministru, a dispune prin inspectoratele și revizoratele respective, să se recomande stăruitor preoților și învățătorilor din județele de șes a țării, în special în județele: Durostor, Ialomița, Brăila,

Ilfov, Vlașca, Telormar, Olt, Dolj, Romanați și Mehedinți, în regiunea unde s'a introdus și reușește bumbacul — ca în loturile bisericilor, a școalelor și chiar în loturile de împrietărire să se cultive 25—30% din suprafață cu bumbac.

Pentru primăvara viitoare Oficiul nostru pregătește aprovizionarea cu semințe de bumbac, care se vor distribui în mod gratuit cultivatorilor, le va da mașini de semănat, prășitoare, în timpul muncilor, le va acorda avansuri, asigurându-le cumpărarea recoltei la prețuri rentabile. — Președinte: (ss) Cicero C. Gorciu. Director: (ss) Constantin Mogâldea“.

Cluj, la 12 Decembrie 1938.

Consiliul eparhial.

Nr. 8476/1938.

Ordin circular.

Pentru știre și conformare publicăm mai jos în copie adresa onorabilului Minister de Finanțe Nr. 366703 din 15 Noemvrie 1938:

„Date fiind plângerile adresate acestui Minister că unele dintre Departamente, Instituții de Stat, Regii și Case Autonome nu respectă întocmai dispozițiunile adreselor noastre circulare Nr. 35769 din 5 Mai 1936, 45078 din 8 Mai 1937 și Nr. 4502 din 2 Aprilie 1938, referitoare la compararea ofertelor ce se prezintă la licitații, vă reamintim că această comparație trebuie să se facă totdeauna avându-se în vedere și prima valutară de 38% ce se calculează la devizele forte.

1. Dacă la licitație se prezintă un furnizor din țară și un furnizor din străinătate, a cărei monedă are prima de 38%, prețurile în lei se vor compara calculându-se moneda străină cu prima valutară de 38%, ținând seamă și de dispozițiunile art. 86 alin. 2, din Legea Contabilității Publice, adică furnizorul român va fi preferat chiar dacă oferă produsele sale la un preț cu 5% peste oferta furnizorului străin.

2. Dacă la licitație se prezintă un furnizor român și doi sau mai mulți furnizori străini, unul dintr'o țară unde plata se face într'o monedă la care se calculează prima valutară de 38% și celălalt dintr'o țară unde plata se face într'o monedă la care nu se percepe prima valutară de 38%, compararea ofertelor în lei se va face ținând seamă de această primă valutară de 38%, percepută la monedele forte.

3. Dacă la licitație concurează un fabricant ce oferă materialul la un preț care se achită în devize forte cu prima de 38% și unul care oferă material într'o valută slabă, fără prima de 38%, compararea prețurilor în lei se va face adăugându-se la devizele forte și prima valutară de 38%.

Cu această ocazie, avem onoare a vă mai aduce la cunoștință, că din intervențiile de transfer de plăți în străinătate primite la acest Departament, se constată că în unele contracte încheiate cu furnizorii din străinătate sunt prevăzute dobânzi de întârziere pentru cazurile de neplata sumentelor datorate la anumite scadențe, înțelegând prin efectuarea plății data când furnizorul a intrat efectiv în posesia sumelor datorate.

Deși acordurile de plăți dintre Statul român și unele State cu care avem rotațiuni comerciale prevăd că depunerea contravalorii în lei la B. N. R. a sumelor datorate nu constituie pentru debitor o plată eliberatorie, ci plata este considerată ca atare numai din momentul, în care creditorii au primit efectiv și integral suma

creanțelor lor în conformitate cu modalitățile prevăzute în respectivele acorduri, nu se va prevedea în contracte obligațiunea de plată de dobânzi de întârziere pentru sumele a căror contravaloare în lei a fost depusă în timp util la B. N. R., dar efectuarea transferului a fost împiedecată de lipsă de disponibilități în contul respectiv de clearing, deoarece în speță, întârzierea provine din caz de forță majoră, iar nicidecum din culpa sau neglijența debitorului, depășind astfel sfera sa de activitate și responsabilitate.

Numai în cazuri importante când contractările fără o asemenea cauză nu sunt posibile cu nici o firmă, iar comanda este absolut indispensabilă și urgentă, se va cere în prealabil avizul Ministerului de Finanțe, arătându-se valoarea comenzii. — p. Ministru (ss) indescifrabil, p. Director (ss) Gheorghe Stoica“.

Cluj, la 12 Decembrie 1938.

Consiliul eparhial.

Nr. 95/1938.

(48) 1—3

Concurs.

Pentru ocuparea postului de *cântăreț* din parohia *Oprășani* (prot. Turda), se publică concurs cu termen de 30 de zile dela prima publicare în „Renaștere“.

Venitele împreunate cu acest post sunt:

1. Locuință în natură.
2. Sesiunea cantorală 6½ jug. arător.
3. Două drepturi de pășunat în pășunea compositorială.
4. Stolele indatinat în parohie.

Candidații își vor înainta cererilor însoțite de diploma de cântăreț oficiului nostru în termenul fixat, prezentându-se în parohie pentru a cânta la biserică.

Vor fi preferați candidații cari au pricepere a formă cor bisericesc.

Oprășani, 6 Decembrie 1938.

Oficiul parohial în înțelegere cu consiliul Parohial.

Nichita Avram, paroh.

Nr. 676/1938 prot.

Văzut: I. Murășianu, protopo.

Oficiul protop. ort. român al Huedinului

Nr. 1375—1938.

(47) 3—3

CONCURS

Pentru întregirea postului de paroh în parohia de cl. II. Dumbrava protopopiatul Huedin să publică concurs nou cu termen de 15 zile dela prima apariție în gazeta oficială „Renașterea“ din Cluj.

Venitele împreunate cu acest post sunt următoarele:

1. Casă parohială și dependințele de lipsă.
2. Sesiune parohială 32 jugăre.
3. Una vică cereale bir dela fiecare familie (circa 80 familii) din care 1/3 e a cantorului și 1/10 a crâșnicului.
4. Intregirea salariului dela stat, conform coalei B).

Cererile de concurs făcute conform normelor în vigoare să vor înainta Consiliului eparhial în termen reglementar. Reflectanții cu avizul subsemnatului se vor prezenta în parohie pentru a cânta și predica, eventual a celebra sf. Liturghie și pentru a face cunoștință cu credincioșii.

Huedin, la 26 Noemvrie 1938,

Oficiul protopopesc ort. rom. al Huedinului în înțelegere cu Consiliul parohial ort. român din Dumbrava.

Aurel Munteanu, protopop.

Tipografia Eparhiei ortodoxe române, Cluj.